

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám: 164.

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
fillér.

Kiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8

Helyzetünk javulásának első jelei

Írta: Mayer János m. kir. földművelésügyi miniszter.

A hosszú télre a csak március végén beköszöntött enyhébb napok örömmel töltötték el az ország gazdálkodóit. A kedvezőtlen időjárás — alacsony hőmérséklet, hőséges csapadék — sokáig késleltette az idén a tavaszi munkálatok megkezdését. Szerencsére fagykár nem igen mutatkozik és ilyenformán az elkészített munka, aránylag, könnyen pótolható. A magyar gazdák között nagy elemi csapások idején sem szokta elveszíteni önbizalmát. Két keze munkája olyan kincse, amit a természet kegyetlen játékaival sem tud tőle egykönnyen elrabolni. Ez az a tőkéje, amelynek átlaga változatlan marad, nem veszti el értékét és felveszi a harcot akármilyen ellenséges erővel.

Az 1931. év tavasza, már most, belátható időn belül bekövetkező jobb napok fényét veti előre. Az elmúlt nehéz idők kemény megpróbáltatásai után, mintha lélekzethez jutnának. A parlament megszavazta a földterherrendezési javaslatot, amelynek alapján több százezer hold földbirtokot ki lehet ragadni súlyos helyzetéből. Jól tudjuk, hogy a világgazdaság mai nehéz viszonyain kívül, amelyek Magyarországot is érintették, a helyzetet, nálunk még külön, a termelési válság és a hitelválság is nehezítette. Éppen ezért törekedett a kormány arra, hogy egyrészt megállítsa a nemzeti vagyon fő részét képező földbirtok értéksökkenését, másrészt pedig megmentse a földönfutó sorsból a földhöz kötött gazdanépet. Így állított testet a kormány megoldási terve, amelynek az volt a pénzügyminiszter által adott alap gondolat, hogy a bajok orvoslásában fogjanak össze az állam és a hitelezők. A pénzügyminiszterrel együtt a magyar mezőgazdaság virágzásában jelölték meg a magyar közgazdasági élet alapját és ez a gondolat vezetett bennünket a földterherrendezési javaslat előkészítésében. Ritkán fogadott törvényjavaslatot általánosabb helyesséssel a politikai és közgazdasági világ, pártvezérek és sajtó. Mert ez a javaslat, amely most kerül be a magyar törvénytervezetbe, szociális szempontból is az egyik leghatalmasabb lépés. A gazdákon keresztül az ország egész lakossága is érezni fogja ennek a törvénynek jó hatását.

De a földterherrendezés törvényhozási munkája még nem olyan gyors, amellyel minden bajon segíteni tudunk és nem várhatjuk nyugodtan, önbetett kézzel a fejleményeket. A rövidlejáratu tartozások emésztő gondjától megszabadulva, fokozott szorgalommal és ernyedetlen munkával kell elősegíteni a jobb, boldogabb napok virradását. A kormány a maga részéről nem fog késni olyan intézkedések foganatosításával, amelyekkel továbbra is hóna alá nyulhat a gazdák közötti és minden más dolgozó rétegnek. Mődomban volt ezt hangsúlyozni azon az értekezleten is, amelyen a falusi gazdaságtitkárok jöttek össze s amely azt jelentette, hogy már 75 faluban, szakértő helyi gondozás és vezetés alatt kívánják a gazdák az új árviszonyok követeléseit kielégíteni, s üzemüket jövedelmezőbbé, a piaci viszonyokhoz alkalmazkodóbbá tenni. Fontos lépés a pozitív munka a gyakorlati akarás terén. És hasztalan minősíti a kormány táborával szemben álló mindenáron ellenkezőknek a kormány összes ad-

vós javaslatait, „választási korteszavaslatok”-nak. Ez talán igen hangzatos trázis egyes ellenzéki jelöltek ajkán, de a dolgozók ezreire és százazreire nem lehet ellenzéki szöveggel segíteni. Azok még a tisztavirágnál is rövidebb életűek. A mi gazdátársadalmunk tudja, hogy a segítségnek valószagos láncolata indult meg, amelybe a többi láncszem is szervesen fog belilleszkedni.

A hosszú télre beköszöntött tavasz meghozta a maga biztató jeleit. A mezőgazdaság évente szokásos sereg-szemléje, a budapesti Országos Mezőgazdasági Kiállítás a közelmúlt napjaiban ismét megmutatta, mire képes a magyar gazdálkodó. Még a mai nehéz helyzetben is haladás, fejlődés az egész vonalon, a mezőgazdaság minden ágában!

Egy-kettőre megindulnak az ország minden részén a már télen megtervezett, jelentékeny keresetet nyújtó köz-

uti, vízszabályozási, építkezési munkák, megindulnak a termelés rendszeres munkái. Falusi népnépek az a nagy rétege, amelynek egyetlen keresete, vagy jövedelmének nélkülözhetetlen kiegészítője a bér munka, ismét pénzhez jut.

Megelevenedik az élet az ország minden pontján. A ránk köszöntött hűvőt ez idén igazán a testi-lelki megújulás ünnepeként jelentkezett.

Végre, a francia parlament is az utóbbi napokban ratifikálta azt a nemzetközi megegyezést, amely lehetővé teszi ránk nézve a külföldi olcsó hitelforrások igénybevételét és a mezőgazdasági haladásunkhoz szükséges gyűmölcsöző befektetéseket. Ujabb indítéka bizalmunk erősödésének a saját erőnkben és a Gondviselésben. Ujabb sarkantyúja annak az erőfeszítő munkának, amelynek lankadatlan folytatása mind közelebb visz bennünket nemzeti céljaink megvalósításához.

A magyar mezőgazdaság ennek a tudatában ünnepelhet meg ez évben a föltámadásnak örökszép és magasztos ünnepét.

A megye orvoskari főnöke harcot indított a trachoma ellen.

Bácsvármegye szerencsésen megusztta a munkanélküliség legveszedelmesebb korszakát.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága kedden délelőtt tartotta rendes havi ülését Bisztray-Balku Gyula főispán elnöksége alatt.

Az alispáni jelentés

Az ülés elején dr. Szabovljević Dusan alispán terjesztette elő jelentését. Az alispán szerint a községekben az általános helyzet változatlan. A munkanélküliség legveszedelmesebb korszakán szerencsésen túl van a megye. Munkanélküli tulajdonképpen nincs, mert aki volt, azt azonnal elhelyezték a lecsapoló társulatoknál lévő munkáknál. Az újabbban jelentkező munkanélkülieket a bácsborsodi utszakaszánál, valamint a Kelebia és Gothencz-tanya közötti utszakasz építésénél fogják foglalkoztatni. Az illancsi ut építési szerződését megkötötték s az az április 15-iki meggyűlés elé kerül. A köztartozások szépen folynak be. A megyének most kellett először a fontsterling esedékes amortizációját pótolni.

Az árvászek munkája.

Ezután dr. Frank Mihály a megyei árvászek elnöke tett jelentést az árvászek munkájáról. Az árvászek 8372 kiskorut és gondnokoltat nyilvántart: 19-cel kevesebbet, mint az ezt megelőző negyedévben. Beérkezett 3574 ügydarab, az előző negyed évvel szemben 272 a szaporodás. Az árvászek a kiskorúak részére 261133 pengő letétet kezel, ezenkívül 9383 adólevelet és 55 pengőnyi éksert, vagyis összesen 270.575 pengőnyi értéket. Az árvászek 29 egyén nagykorúsításához, 19 fiatalkoru leány házasságához, 5 örökbe fogadáshoz járult hozzá. Fiatalkoru ellen 58 esetben indult büntető eljárás, 31 esetben gyermektartási kereset és 90. esetben válóper.

Egyébként a községi gyámpénztárnál most hajtják végre a racionalizálást, amelynek eredményéről később fog beszámolni.

Fogházi statisztika

A bajai kir. ügyészség fogházában márciusban le volt tartoztatva Gram-

ling Kornél ügyészségi alelnök jelentése szerint 121 egyén, akik közül feyházra volt itélve 2, börtönre 20, fogházra 80, elzárásra 11, előzetes letartóztatásban volt 5, vizsgálati fogóságban 1 és őrizetes fiatakoru volt 2.

Harc a trachoma ellen.

Dr. Donhoffier Szilárd tiszti főorvos a megye egészségügyi helyzetéről számolt be. Az elmúlt negyedévben a megye területén a trachoma terén a javulás jelei szépen mutatkoznak, de ez az optimista megállapítás főleg csak a könnyebb esetekre vonatkozik. Azért, hogy a trachomások gyógykezeltessék magukat, sehoisem kellett erőszakot alkalmazni. Bizonyos az, hogy a súlyosabb trachoma-eseteket csak a bajai kórházban, vagy trachoma kórházban lehetne gyógykezelteni s amikor már megjavul az illető szeme, akkor visszamehet az illető a községbe, ahol a községi orvos tovább kezelhetné.

A főorvos a továbbiakban a bácsalmási és jánoshalmi csecsemővédő egyesület működését ismertette. Bácsalmáson „bábák iskolája” címen előadást tartottak a kisgyermek ápolásáról. A bácsalmási járásból értesítést kapott a főorvos, hogy a járás tíz fővárosi gyermek nyaraltatási költségeit vállalja, de azt kívánja, hogy megfelelő elhelyezéséről közponitlag gondoskodjanak, mert helyről nem tud gondoskodni. Az érdekes jelentést a főorvos avval zárta be, hogy járványos fertőző betegségek a megye területén csak szórványosan fordultak elő.

A főorvosi jelentéshez elnökölt főispán fűzött pár magyarázó szót. Rávilágított arra, hogy a trachoma kimondottan megyei kérdés s főleg a Szabadkához közelfekvő s ideszakadt községek azok, amelyeket elepett a trachoma. Ezek a községek Kelebia, Tompa és Kisszállás. Bizonyos az, hogy a kórházban a trachomásokot elkülönített helyen kellene ápolni, ma pedig az a helyzet, hogy együtt ápolják a többi beteggel. Akcióit kezdték olyan irányban, hogy a bajai kórház építtessen

egy trachoma-barakkot, de sem a kórháznak, amely költségvetését a népjóléti minisztériumtól kapott átalányba szorítja bele, sem Baja városának, sem pedig a vármegyének nincs erre pénze. Erre azután a népjóléti minisztériummal léptek érintkezésbe s tárgyaltak is ez irányban dr. Schoitz Kornél államtitkárral és dr. Barabás miniszteri tanácsossal, akik megértéssel viseltek a kérdés megoldása iránt. A tárgyalások még folyamatban vannak.

Megindult az utépitő munka a vármegye területén.

A megyei közigazgatási bizottság keddi déli ülésén Bence Béla kir. műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke a következő jelentésben számolt be Bács-Bodrog vármegye közötti közlekedéstügyeiről.

A kiépített utak kielégítő állapotban vannak. Az uti személyzet sűrűhúzással, kavics terítéssel és faültetéssel foglalkozott. Az 1930 évre előirányzott fenntartási kavics anyagot a vállalkozóktól az államépítészeti hivatal átvette. A bácsborsodi bácsalmási törvényhatósági község 5 km. hosszú szakaszának építéséhez szükséges kőanyagok fuvarozása megkezdődött. A jánoshalmi-illancsi ut 2 km. hosszú szakaszán a földmunkát, a garabácsborsodi ut 2 km. hosszú szakaszán a kőpálya kiépítését meg ebben a hónapban megkezdte az államépítészeti hivatal.

A baja-szegedi Horthy Miklós jubileumi ut Melykut Kisszállás-Atokháza közötti 23 km. hosszú szakaszán a földmunka 95 százaléka elkészült. Ezen utból kiágazó 75 km. hosszú kelebiai szárnyvonal építésére vonatkozó közigazgatási helyszíni bejárást a kereskedelemügyi miniszter április 9.-ére tűzte ki.

Diplomáciai lépés történt egy erdőkihágási ügyben.

A megyei közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának ülésén Bárány Károly kir. erdőfelügyelő több erdővédelmi ügyet, valamint erdőkihágást referált. Bejelentette, hogy a földművelésügyi miniszter hozzájárult ahhoz, hogy a kisszállási uradalom a beerdősítésre kijelölt területeket 1937-ig köteles beerdősíteni.

Török Ferenc ellen erdőkihágási ügyben 800 pengős ítéletet hoztak, amit megfellebbezett. A fellebbezés most érkezett be s azt felterjesztik a földművelésügyi miniszterhez.

A harmadik érdekes ügy az volt, hogy ugyancsak erdőkihágási ügyben az eljáró hatóság ki akarta hallgatni a földtulajdonos Délvidéki Közigazgatási Bankot, vagy annak képviselőjében Holländer Sándort, de nem lehetett, mert Szabadkán van a bank és ott lakik Holländer. Erre a jánoshalmi főszolgabíroság megkeresést intézett a magyar külügyminisztériumhoz, hogy diplomáciai úton tegye lehetővé a szabadkai bank kihallgatását. A magyar külügyminisztérium most arról értesítette a jánoshalmi főszolgabíroságot, hogy nem tudja értesíteni ebben az ügyben a Szabadkán lakó érdekelteket.

De erre nincs is szükség, jelentete az ülésen Bárány erdőfelügyelő, mert ugyan ezt kéri most a földművelésügyi minisztérium utján az igazságügyminisztériótól.

A hideg időjárás gátolta az őszi vetések fejlődését.

A tavaszi kalászosok és takarmányok vetése is sokat késett a zord időjárás miatt.

A megyei közigazgatási bizottság ülésén Körmeny Péter gazdasági főfelügyelő a következő jelentésben világitotta meg a március havi mezőgazdasági helyzetet:

Az őszi vetések jól teleltek, csak a hideg időjárás miatt fejlődésükben visszamaradtak. A tavaszi kalászosok és takarmányok vetése a zord időjárás miatt megkésve, befejeződött, de még nem kelt ki; a cukorrépa vetése és a burgonya ültetése kezdetét vette. A többi növények alá a talaj előkészítése folyamatban van.

A szőlők kitakarása a befejezéshez közeledik és metszésük megkezdődött. Gyümölcsfák a hideg miatt még nem virágoznak.

A téli takarmánynövények jól teleltek, de a hideg télies időjárás miatt fejlődni nem tudnak; a rétek és legelők is még téli álmukat alusszák. Állatállomány erőbeli állapota megfelelő. Az aratási és cséplési szerződések megkötése befejezéshez közeledik, a mezőgazdasági munkások munkáinak a gazdasági munkák megindulásával napról-napra kedvezőbb.

Háromezer pengővel több földadót vetettek ki az idén, mint a múlt évben.

Csökkentek a Leccsapoló társulati járulékok.

A megyei közigazgatási bizottság ülésén dr. Radetzky Agoston pénzügyigazgató a következő jelentésben számolt be a megye lakosságának március havi befizetési eredményéről:

A múlt évi hátralék 1,128,254, az ez évi előírás 3,776,523 pengő. A pénzügyigazgatóság a múlt szokásaitól eltérőleg most nyomtatott táblázatos blankettáról olvasta fel jelentését, mely szemléletesen közli a múlt évi és az évi adókievetéseket is. Az ez évi kivetés körülbelül ugyanaz, mint a múlt évi, csak a földadóból vetettek ki 3 ezer pengővel többet, viszont a házalókievetés kisebb 1500, az Igalj Leccsapoló Társulati járulék az idén kevesebb 27360 és a Kigyósi Leccsapoló Társulati járulék kivetés kisebb az idén 2500 pengővel.

A múlt évi hátralék és előírás együtt 4904,777 pengő. A szaporodás 11279, a törlés 21823, a helyesbített tartozás 4,894,234 pengő.

Erre befizettek márciusban 80,773, az első három hónapban pedig 466 ezer 327 pengőt. A múlt évben 41,305

pengővel többet fizettek be március végéig. A hátralék 4,427,906 pengő, amiből az esedékes hátralék 1595,514 pengő.

Allami egyenes adóban befizettek 31,685, községi betegápolási pótdobban 3882, rokkantadobban 1218, állami adók késedelmi kamataiban 1116, külön adóban 715, összesen 38,929 P-t.

Általános forgalmi adóban befolyt 10427, huszforgalmi adóban 2386, állatforgalmi adóban 16, cukorrépa forgalmi adóban semmi, fényüzési forgalmi adóban 330, vagyonátruházási illetékben 48,537, okirati illetékben 2285, törvénykezési illetékben 2724, közigazgatási illetékben és díjakban 192, illetékegyenértékben 490 pengő, vagyis forgalmi adókból és illetékekből 67,434 pengő folyt be. Vagyonváltásból 9876 pengő folyt be. Az államot illető bevételek főösszege márciusban 116,240 pengőt tett ki.

A pénzügyigazgatóság 6 esetben tartott árverést és pedig 2 esetben együttesen kezelt közadókért, 4 esetben pedig egyéb követelésekért.

A városi közgyűlés és kisgyűlés önmagával jutott ellentétbe, amikor a gyógypedagógiai tanerő fizetéséhez való hozzájárulást megtagadta.

A város legutolsó közgyűlésén érdekes vitára adott alkalmat Nyitribusz Ilona gyógypedagógiai tanáró fizetéséhez való városi hozzájárulás ügye. Emlékeztetes, hogy Rusztek Károly kir. tanfelügyelő kezdeményezésére a múlt év szeptemberében a bajai tanítóképzésben gyógypedagógiai kiegészítő iskolát állítottak fel a gyenge tehetségű gyermekek részére. Miután a törvényhatóság egy régebbi közgyűlési határozattal kilátásba helyezte azt, hogy hozzájárul a kiküldendő gyógypedagógiai tanáró fizetéséhez, erre a kultuszminiszter kirendelte a bajai kiegészítő iskolához Nyitribusz Ilona gyógypedagógiai tanárót.

A régi közgyűlési határozattal szemben a város egyik legutóbbi kisgyűlése úgy határozott, hogy csak ez év január elsejéig folyósítja Nyitribusz Ilona részére a hozzájárulást, illetve azt teljes egészében az első pillanattól kezdve visszavonja, de eltekint attól, hogy az 1930. december 31-ig felvett hozzájárulási összeget visszafizesse. A kisgyűlés indokolása ezen határozat meghozatalánál az volt, hogy nem engedik azt, hogy a kultuszminiszter ezen precedens alapján állami terheket az önkormányzatra hárítson.

A legutóbbi városi közgyűlésen a

kisgyűlés ezen állásfoglalása szerint referálták az ügyet, amelyhez felszólalt Rusztek Károly tanfelügyelő és rámutatott arra, hogy akkor, amikor a törvényhatósági közgyűlés ilyen határozatot hoz, önmagával jut ellenkezésbe önmagát dezavualja, mert hiszen ez az úgy már „res iudicata,” mivel a törvényhatóság előzőleg olyan határozatot hozott, hogy vállalja ezt a terhet s ezen az alapon történt azután, hogy a kultuszminiszter leküldte Bajára a gyógypedagógiai tanárót, mert ha előzőleg már a negáció álláspontjára helyezkedett volna a törvényhatóság, akkor a kultuszminiszter nem is küldötte volna le a tanerőt. Egyébként is, mondotta, — csupán arról van szó, hogy a város 2-3 évig vállalja a hozzájárulás kiutalását, amíg a tanerő bejut a rendes státusba.

Dr. Vojnics Ferenc polgármester szerint tévedés lehet a dologban.

Erre a tanfelügyelő felmutatta a kultuszminiszter leiratát s a tanerő kirendeléséről szóló rendeletet.

A főispán végül is szavazásra tette fel a kérdést és a közgyűlés többsége a kisgyűlési javaslatot fogadta el, vagyis, hogy nem fog hozzájárulni a gyógypedagógiai tanerő fizetéséhez.

Beláthatatlan előnyöket jelentene Halasnak Bácskához való csatolása.

Az a hosszabb idő óta húzódozó probléma, amely Délpestmegyének Csonka-Bács-Bodrog vármegyéhez való csatolásának előkészítésével jár, egyre nagyobb hullámokat vetett. Hirlapi cikkek, nyilatkozatok jelentek meg, amelyek ezt a kérdést igyekeztek napirenden tartani. Az ügyben hivatalos tényezők is nyilatkoztak, így dr. Szabovlivits Dusan alispán is, akinek nyilatkozatát közölte a Független Magyarország is.

Egyik halasi lap munkatársa viszont dr. Erdélyi Lóránd pestvármegyei alispánt akarta meginterjúvolni, de Erdélyi alispán ebben az ügyben egyelőre nem kívánt nyilatkozni.

Medvezky Károly gazdasági főtanácsos, Bács-Bodrog vármegye törvényhatóságának bizottsági tagja, aki állandóan felszinen tartja ezt a kérdést és a legutóbbi megyei kisgyűlés ülésén is szönyegre hozta ezt a kérdést, — ez ügyben a következő nyilatkozatot adta:

Ez a kérdés más vármegyének a kikerekítése, részben történelmi alapon, állandóan felszinen van, mint értesülők, Kalocsa a maga részéről szintén óhajta ezt és ennek a két járásnak Kalocsa és Kiskörös járásának közönsége is óhajta.

— Ezek a vidékek meglehetősen elhanyagolva maradtak és tulmossa estek a vármegyei központtól. Majdnem olyan elhanyagolásban részesültek, mint Bácsmegeében az északi rész, amely Bodrog megyének az alsó felét képezte a régebbi időkben.

— Remélhető, hogy az átcsoportosítás után itt is olyan rendes állapotba kerülnek a községek, mint az megtörtént a mostani Bácsmegegyével is. A magam részéről úgy érzem és úgy látom, hogy a budapesti intézőkörök megértésével vannak ennek a megoldásnak, mivel az óriási megdöntött Pestvármegye, amely négy vármegyét is alkotott az idők folyamán, mai közigazgatása fizikai lehetetlenséggel határos a vezetőség számára, mert a régebben volt két alispán, sőt három alispán munkáját most egynek kell elvégezni, ahogyan az célszerű volna. Már a főváros környékén körülbelül 400.000 főnyi lakosság tömörült több amerikai gyorsasággal létesült városba, amelyek maguk is gondot adnak egy vármegye vezetőségének és annak idejét alaposan lefoglalják. Eddig még két megoldási formula merült fel a felosztásra már, de egyik sem volt annyira életképes, mint ez, amelyet magam is minden érv alátámasztásával képviselek.

— Az első lett volna egy Duna me-

gye alakítása, a másik, hogy Pest vármegyét tojás alakjában felosztják és ennek egyik részéből Kecskemét megyét hoznák létre. Ez a második megoldás azonban szintén tökéletlen lett volna, mert a távolság terén semmi változást nem hozna a közönség számára. Ez egyébként külön megyei központ szervezésével járt volna, amire Kecskemét város különböző épületeket és helyiségeket ajánlott föl.

— A harmadik megoldás, amelyet én is képviselek, a legéletképesebb: a két pestmegyei alsó járásnak a kalocsai és kiskörösi járásoknak és a két megyei városnak, mint a Kiskunság fővárosának Halasnak és Kalocsának az északi székhelynek Bács-Bodrog vármegyéhez való csatolása.

Bodrog megye történelmi területének a Mohács előtti korszak történelmi jogalapján kívül egyházi szempontból is jobban megfelel a jogfolytonosságnak, miután a kalocsai egyházmegye az egész Bácskát magában foglalta, sőt a a török hódoltság korában Kiskunhalas is oda tartozott, most pedig tulmossa esik a váci központtól és ennek hátrányait szenved.

— Mindezeket kivül óriási előnyöket jelentene Bácsmegeye kikerekítése Délpestmegyének említett részeivel, többek közt azért is, mert ez a magyar szupremációt kellőképpen alátámasztaná Bácskában. Az én érteklésem szerint ennek a megyei kérdésnek a megvalósulása várható a választások utáni időben, bár eddig előbbre is remélték ennek dátumát.

Ezenkívül a bíróságok Bajához való csatolásának kérdése azt is sejteti, hogy illetékesek már előkészítésén dolgoznak ezeknek a kérdéseknek.

Érezhető már most is, hogy Pest vármegye választott feje nem foglal el olyan merev álláspontot, mint az előző korszak, amely az 1876 ban Tisza Kálmán által megbovitott és tulnagya méretezett Pestvármegye területi határait érintetlennek és megbontatlanannak minősítették. Tekintettel a mai nehézkes adminisztrációra és arra a körülményre, hogy a kiskunsági rész már a régi hármaskerületi jászberényi beosztásnál sem találta meg a maga érdekeit és fejlődésének módjait, mert megnehezítette az is, hogy a történelem folyamán minden olyan terület, amely ujonnan került Pestvármegyéhez, el volt zárva attól, hogy fejlődési lehetőségei nyilvánjanak.

— Örvendetes látni azt, hogy a belügyi kormányzatban meg van a hajlandóság arra, hogy a nagyobb vár-

la POROSZ diókoksZ

Pécsi tojásszén (bulett)
változatlan áron.

A leggazdaságosabb tüzelőanyagok képviselése

Schön és Bajai, Baja.

Telefon 26.

Hajnaid ucca 13.

Kitűnő fajborok nagyon olcsó áron, rizling 1 literes palackokban 88 fillér

KLEIN ÉS STRAHL

fűszer, csemege és déligyümölcs kereskedésben.

Építetők és építők

nem nélkülözhetik a jól meg-
oldott, gazdaságos, prak-
tikus és értelmes tervrajzot
és a félremagyarázhatatlan
szakszerű költségvetést,
melyek károsodástól és
pőrösködéstől kímélik meg.

Tervez
Készít
Vállal

Építkezése olcsóbb,
Rezsije csökken,
ha irodai munkáit
rendszeresen
végezteti.

Épületmodellek ké-
szítése. Tervek sok-
szorosítása. Gépelés
Grafikai munkák.

Építkezése és családi lakóházakat, valamint bármily rendeltetésű
épületet, toldaleköt, átalakítást, portálokat és belső berendezést.
Ezek részére kiviteli tervek, valamint építési engedélyek és
bankkölcsönök részére beadványi tervek, költségvetést, statikai
számításokat és leszámlást.
Építkezések ellenőrzését, felvételt és becslést.

Ifj. Bayer Gyula tervezőirodája
Baja, I. Parti-utca 1. szám. — Telefon.
Május 15-ig Váradi Érsek-ut 47. szám.

megye felosztásához hozzájáruljon és
híve a kisebb, de mintaszerű várme-
gyéknek.

— Ismétlem, hogy véleményem szer-
int Pest vármegye mai érdemes és
ambiciózus vezetősége sem foglal el
annyira merev álláspontot a kérdésben,
mint elődei.

— Ennek a merevségnek a megtör-
ését jelenti egyébként Bogyszlónak
Tolnamegyéhez és Bajszentistvánnak
Bajához csatolása is a közelmúltban és
ezzel a két ténnyel máris megtörték
Pestvármegye területének elméletét. Hir-
szerint törvényjavaslat készül arra is,
hogy Szeremle pestmegyei községet
Bácsmegyéhez csatolják, ami szintén
annak a jele, hogy illetékesek mindent
elkövetnek abban az irányban, hogy jó
és gyors adminisztrációt teremtsenek
tekintet nélkül arra, hogy az esetleg
nem is indokolt lokálpatriotizmust
érint, remélhető, hogy ezután gyökeres
munka következik és nemcsak egyes
községeket csatolnak át, hanem meg-
valósult az az egészséges gondolat,
hogy Pest vármegye déli része Bács-
megyéhez csatolassék, aminek többek
közt gazdasági szempontból is nagyobb
előnyei várhatók.

— Az esetleges akadályokra vonat-
kozólag az a véleményem, hogy min-
den ilyen akadály csak mondvasínált
és nem egyéb, mint egyes városok in-
dokolatlan versengése kívánt lenni a
múltban is, amikor Kecskemét és Fél-
egyháza unalomig hajló vitákat szalma-
csépeltek.

— Azt hiszem, hogy erre vonatkozó
törvényjavaslatot a magyar törvényho-
zási testület legnagyobb része nagy
lelkedességgel és örömmel fogja meg-
szavazni.

— Vitán felül áll, hogy sajnos a
trianoni országhatárhoz közel került
megyerészt sok mindennel el kell látni,
főleg jó utakkal és úgy kell kezelni,
mint a Monarchia idején Galiciát és a
többi határvidéket kezelték. Közgazda-
ságit is rohamos fejlődés várható
Kiskunhalasra nézve is, mert hiszen ha
az átszatolás megtörténik, akkor Halas
is Baja mellett központtá fog válni
és be fog következni az a fejlődése,
amelyet kíván és amelyet most Bács-
megye területén alkalma van látni úgy
a gyümölcszervezés megteremtése, mint
a vadvízek lecsapolása és az úthálózat

gyors kiépítése körül.

— Nem tekintve egy szociális admi-
nisztrációt, amivel a közönség a legtel-
jesebb mértékben meg van elégedve.

— Halasra ennek az átszatolásnak
rendezése ezenkívül azt az előnyt is
biztosítaná, hogy törvényhatósági jog-
gal felruházott várossá válhatna és ter-
mészetesen komoly esélyei lennének
arra is, hogy járási székhelyet kapjon.
Annak idején 1875-ben, amikor száz
törvényszéket állítottak fel, Halasnak is
felajánlották a törvényszéket, de az ak-
kori szűk látókörű városi vezetőség
nem volt hajlandó egy törvényszéknek
otthont adni. Arra is reménye lehet ko-
moly formában, hogy helyőrséget kap.
Minden körülmény amellet szól, hogy
Halas virágzó várossá lesz a megyei
átszervezés után és átvetheti Szabadka
szerepét addig is, amíg a határok mai
formájukban fennállanak.

— De egyébként Kiskunhalas a ma-
ga régi kulturális erejével alkalmas ar-
ra, hogy az új megyében vezetőszerp-
terén az élen álljon és ezáltal kultur-
palotát kapjon. Halas Bácska Sárospa-
taka lehetne, aminthogy több szerb mi-
niszter is itt tanult. Az új megyealakú-
lás, illetőleg a Bácskával való egyesü-
lés különben is nemzeti érdek, amelyet
elvitatni ma már komoly érveléssel nem
is lehet.

— Különböző mezőgazdasági szem-
pontból olyan óriási előnyök mutatko-
znak meg Délpestmege és Kiskunhalas
számára is, amelynek nagy hordereje
szinte beláthatatlan.

— Nincs kizárva az sem, hogy ki-
tűnő tevékenység fogva Kiskunhalas lesz
a megyeszékhely.

— De feltétlenül az lesz, ha a megszá-
lott területek felszabadulnak.

A DGT express és személy- hajójáratok.

Az első Dunagőzhajózási Társaság
Igazgatósága közli, hogy a Wien-Buda-
pest-Giurgiu közötti expressjáratokat,
valamint a Budapest-Wien személyhajó-
járatokat a folyó évben a következőké-
pen indítja meg: Expressjáratok Wien
Bpest, Belgrad, Russe, Giurgiu között:
Első menet Wienből Giurgiuba ápril. 19-
én. Első menet Budapestről Giurgiuba
ápril. 19-én. Első menet Giurgiuból
Wienbe ápril. 24-én. Személyhajójáratok

**Végre
rájöttem,**
milyen előnyt nyújt, ha szaküzletben vásárolok

Horváth Vilmos-nál
mechanikai szaküzlete és javítóműhelye

**Kerékpárok, motorkerékpárok,
varrógépek, írógépek.
Fegyver, lőszer, lőporárusítása.**

Budapest Wien között: Indulás heten-
ként kétszer u.m. kedden és pénteken
Budapestről Wienbe 18 órakor, szerdán
és vasárnap Wienből Budapestre reggel
8 órakor: Első menet Budapestről Wien-
be ápril. 17. én. Első menet Wienből
Budapestre ápril. 19. én.

Ma délután ülést tart a városi kisgyűlés.

Baja város törvényhatósági kisgyű-
lése ma, szerdán, április hó 8. napján
délután 4 órakor a városi székház 30.
számu tanácstermében rendes ülést
tart az alábbi tárgysorozattal.

I. Ügyintéző hktáskörben. A Tóth
Kálmán centenáris ünnepély költségei-
nek elszámolása. A m. kir. bajai ál-
lomásparancsnokság átirata gyakorló-
tér céljára kijelölt terület hasznosítási
összegének újbóli megállapítása tár-
gyában. A Róm. kath. egyházi tanács
kérelme a róm. kath. egyházi adók
kezelése ügyében. Baja (szentistváni)
állattartó gazdák kérelme a legelőtar-
sulat megalakulásának miniszteri jóvá-
hagyásáig a régi legelődíj fizetése tár-
gyában. A Sárkány-utcai lakosok ké-
relme hátralékos járdadíjakra további
fizetési haladék engedélyezése iránt. A
Magyar Belga Ásványolaj Rt. és 3 en-
gedélyes cég kéri, hogy a város to-
vábbi benzinkutakra területihasználati
engedélyek kiadását szüntesse meg.
Ollé Mihály fiadiszolgáltatási térítési
igényének elbírálása céljából községi
bizottság megalakítása. A Nyirboghányi
Petroleumgyár R.-T. budapesti cég a
Szt. István-téri benzinkut ügyében ki-
adott határozat módosítását kéri. Pápay
Géza kérelme földjárandóságának a
város által leendő megváltása tárgyá-
ban. Scultéty János számtiszt kataszteri
nyilvántartó kérelme mellékfoglalkozás
engedélyezése iránt.

HÍREK.

A Független Magyarság és a Tóth Kálmán emlékünnepe

Nemzetünk nagyjai emlékezete min-
denkor hódolatra készítette a Független
Magyarságot. Siettünk áldozni nagy-
geniuszaink, szellemi kiválóságaink em-
lékének, mert a kiváló, elődök emléké-
nek megbecsülése kötelessége is min-
den jó magyar embernek. Ebben a
szellemben jártunk el a Tóth Kálmán
évszázados ünnepélyén is, mert arra
gondoltunk, hogy Tóth Kálmán olyan
értéke volt a magyar szellem kincs-
házának, aki okvetlenül megérdemli a
ma élő nemzedéktől, hogy kegyelettel
emlékezzék meg róla az első évszázad
külsőben. Ez ügyben ma a következő
levelet kaptuk:

Független Magyarság
tek. Szerkesztőségének

Baja.

Baja város közönsége nevében hálás
köszönetemet fejezem ki azért az érté-
kes és lelkes kulturmunkáért, amellyel
a Tóth Kálmán centenáris ünnepély
fáradhatatlan propagálása, a közönség
széles rétegében az ünnepi hangulat
megteremtése és tartalmas, szép cik-
kekkel a kultúrának erőteljes
ápolása által, — a százéves évforduló
megünnepléséhez méltóképpen hozzá-
járult.

Baja, 1931 évi március hó 31-én.

Dr. Vojnics Ferenc
polgármester.

— **Közig. biz és kisgyűlési ülés.**
A városnál a közigazgatási bizottság
ma délután tartotta rendes havi ülését.
A kisgyűlés ülése délután lesz.

— **Ki építi a közraktárakat?** Ma-
gánforrásból eredő híradásunk szerint
a Futura bajai közraktárainak építésé-
vel Spitznagl János bajai építész biz-
ták meg.

— **Legjobb arckrém a tavaszi
szepelők, májfoltok, bőrtisztatlansá-
gok elmulasztásához a Bizo Krém,
mely a legtis. tább anyagokból ké-
szül, ártalmatlan és összetételénél
fogva kiváló hatású Kapható: Városi
Drogeria, Baja, Vörösmarty M.-u.
1. cosmetical laboratorium.**

— **Epekő-, vesekő és hó-
lyagkőbetegek,** a természetes
„**Ferenc József**“ keserűvíz használata
által rendes gyomor- és bélműködést
érnek el. A modern nőgyógyítás főkép-
viselői a **Ferenc József** vizet igen
sok esetben kipróbálták és kivétel nél-
kül gyorsan, megbízhatóan és fájdal-
om nélkül hatónak találták. A
Ferenc József keserűvíz gyógyszer-
tárakban, drogériákban és fűszerüzle-
tekben kapható.

**Lefordult a székről a Kaszinóban
és meghalt. Krausz Ferenc jánoshal-
mat kereskedő husvét első napján. Já-
noshalmán az ottani kereskedelmi Caszi-
nóban minden előzetes rosszullet nélkül
kártyázás közben hirtelen lefordult a szé-
kről és azonnal meghalt. Szívrohamból ölte
meg. Az esetet bejelentették a bajai ktr.
ügyészségnek is, amely a temetési enge-
délyt megadta.**

— **Olcsó sörhullám a Dunántu-
lon.** Nagykanizsáról táviratozzák, hogy
az ottani érdekeltek „megértő és jóin-
dulatu tárgyalás” után „eddiggi jöve-
delmük érzékeny feláldozásával” ápril-
is 5-étől kezdve egy pohár sört 28
fillérért, egy korsó sört 46 fillérért
árusítanak.

URÁNIA

Nagyszerű reklám előadás.

Április hó 8-án, szerdán
d. u. 6 és fél 9-kor.

Olcsó helyárrakkal!

Tarzan, a tigris

(A dzsungel királya).

Filmregény 3 részben,
24 felvonásban.

Mindhárom részt
egy előadásban
mutatjuk be.

Teljes 2 és fél
órás műsor.

**Helyárrak csak
szerdán 6 és
fél 9-kor:**

**Páholyülés 1.20 P.,
fenntartóthely 1 P.,
zsölye 70 fill.,
támlásszék 50 fill.,
kőrszék 30 fillér.**

Eternit asztallapok

Eternit falburkolások

Eternit tetőfedések

Eternit Udvar

BAJA
Budapesti-út.

Telefon: 2-90, 1-05.

— Ma röntgenézik meg a szent-
istváni elemistákat. Az iskolás gyer-
mekek tudóvizsgálatára irányuló röntge-
nezéseket tovább folytatják s ma április
8-án került sor a szentistváni elemi
iskolai tanulókra.

Rádió

Szerda, április 8.

- 2:45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak és árfolyamhírek.
 - 3:30: Morse tantolyam.
 - 4:00: Marjánics Imre novellái.
 - 4:45: Pontos időjelzés, hírek.
 - 5:00: Lampert Gáza dr. előadása.
 - 5:30: R. Bock Hilda bécsi dalokat énekel.
 - 6:15: Olasz nyelvoktatás.
 - 6:45: Grammfóhangverseny.
 - 7:30: Dalnői előadás az Operaházból. Utána: Pontos időjelzés, hírek. Majd cigányzene.
- TELEFONHIRMONDÓ: A műsor egész nap azonos a rádióval.

Laptulajdonos:
Corvin-nyomda.

73/1931. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a bpesti közp. kir. járásbírósnak 1929. évi P. 97861/10 számú végzése következtében dr. Srung János bpesti lakos ügyvéd által képviselt dr. Markó István bpesti lakos javára 325 P. 08 f. tőke és több követelés járuléka erejéig a bajai kir. járásbírósnak 1930. évi Pk. 17884 számú végzésével elrendelt kielégítési végrehajtást folytán végrehajtást szenvedőnél 1930. évi december hó 23-án lefoglalt 5000 P-re becsült ingóságokra a bajai kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltevén.

Végrehajtatók, továbbá a foglalási könyvből ki nem tűnő más foglaltatok javára is, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatban nincs, végrehajtást szenvedő lakásán, üzletében: Szent Antal-utca 56. szám alatt leendő megtartására határidőül 1931. évi április hó 14. napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt 1 személyszállító autót s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

T. E. 74. §. Az árverést megelőző 10-ik napon költségek előlegezése mellett érdekeltek bírósági szakértőt kérhetnek az érték megállapítására.

Baja, 1931. évi március hó.

Szegő József
kir. jbr. végrehajtó.

Tavaszi játékok

UTRY-nál

1 játékvéder	P - 24
1 játékkanna	- 46
1 homok játék	- 80
1 gyermektálcika	- 1--
1 homok kocsi	- 130
1 szék	- 650
1 készlet ásó, kapa, gereblye	- 70
1 kézi ásó	- 10

8041/1931. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a bajai kir. járásbírósnak 1930. évi Pk. 15705 sz. végzése következtében dr. Bruck Aurél bajai lakos ügyvéd által képviselt Magyar Általános Hitelbank budapesti bej. cég javára 115 P. tőke és több követelés járuléka erejéig a bajai kir. járásbírósnak 1930. évi P. 4427 számú végzésével elrendelt kielégítési végrehajtást folytán végrehajtást szenvedőnél 1930. évi szeptember hó 12-én lefoglalt 1030 P-re becsült ingóságokra a bajai kir. járásbírósnak fenti számú végzése folytán az árverés elrendeltevén.

Végrehajtatók, továbbá a foglalási könyvből ki nem tűnő más foglaltatok javára is, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatban nincs, végrehajtást szenvedő lakásán, üzletében: Baján, Cifrusz Ferenc-utca 42. sz. alatt leendő megtartására határidőül 1931. évi április 13. napjának délelőtti 10 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt gépeket s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

T. E. 74. §. Az árverést megelőző 10 napon költségek előlegezése mellett érdekeltek bírósági szakértőt kérhetnek az érték megállapítására.

Baja, 1931. évi március 7-én.

Horváth
kir. jbr. végrehajtó.

Ápr. 6-tól ápr. 13.-ig
reggel fél 8 óráig

Dr. Makray László
Gyarmati Emil
gyógyszerész patikája tart
éjjeli szolgálatot.

Az ügyeletes gyógyszerész
vasárnap délután is nyitva
áll a közönség rendelkezésére.

Az egész életben hű barát!

SINGER
VARRÓGÉP.

Kedvező fizetési feltételek.
Hacsakony havi részletek.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Kerti murva

udvar és virágoskert díszítéséhez!
Előjegyzéseket elfogad és olcsó árban
házhoz szállít

MÁK. mésztelep, Baja.

Telefon 356.

Prima sardinia

az eddigi 90 fillér helyett

68 fillér.

Pisztráng (Nice)

1.08 P helyett

1 pengő.

Klein és Stráhl

fűszer- és csemegekereskedésben.

CORVIN-NYOMDA BAJA

Mátyás király-tér 10 — Telefon 164

Gummirozott címkék, dombornyomás.

Stanzolt dobozok

gyártása

Üzleti könyvek, kartotékok.